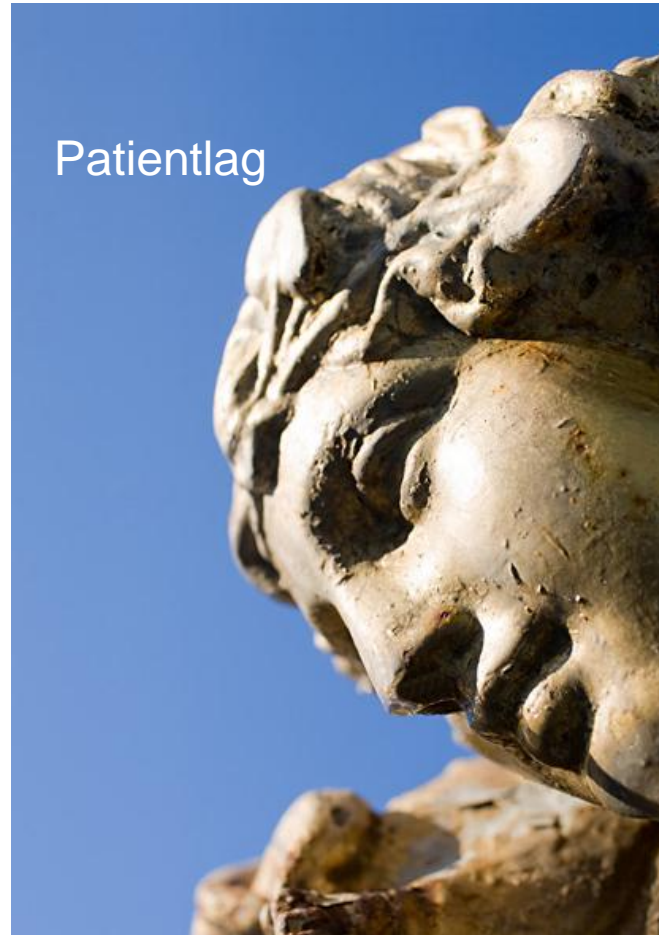
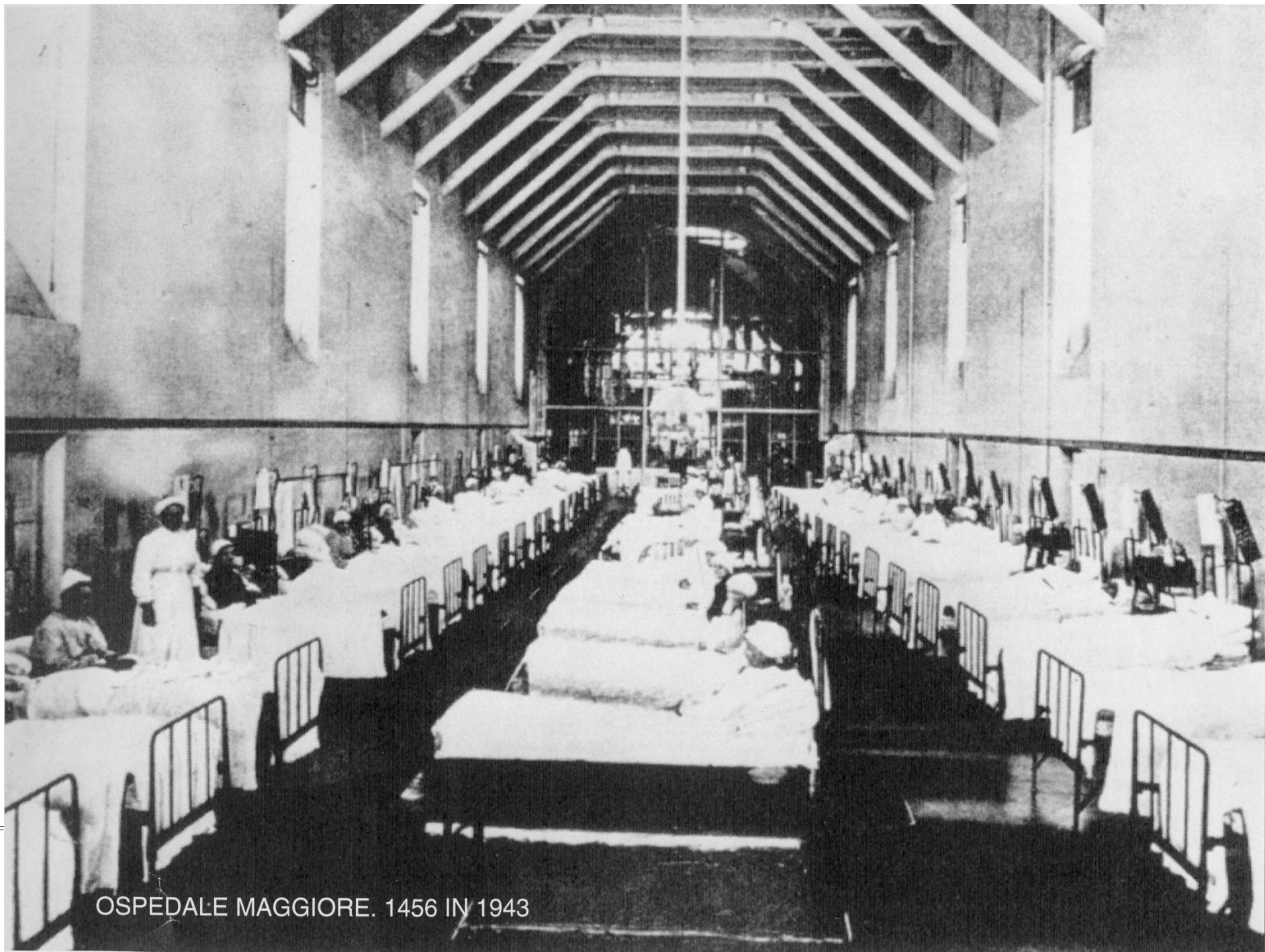

Patientmaktsutredningens förslag (SOU 2013:2)

Ingångsvärden

- **Hälso- och sjukvårdslagen (1982)**
- **Likvärdig vård**
- **Remissregler**
- **Nordisk lagstiftning**
- **Rättighetslagstiftning?**
- **”Bo – arbeta – resa”**
- **Barn som patienter**
- **Beslutsoförmögna**

OSPEDALE MAGGIORE. 1456 IN 1943

Definitionen av hälsa (WHO)

”Hälsa ett tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och inte enbart en frånvaro av sjukdom eller svaghet”

PRESSMEDDELANDE

30 mars 2011

Socialdepartementet

Johan Assarsson utreder stärkt ställning för patienten

Regeringen har utsett Johan Assarsson till utredare av en stärkt ställning för patienten genom en ny patientlagstiftning.

Johan Assarsson kommer att utarbeta förslag som ska innebära förbättrade möjligheter att söka vård i andra landsting. Han kommer också ta fram förslag som ger mer patientinflytande över patientjournaler samt tydligare krav på vårdupplysningstjänster. I förra veckan fattade regeringen beslut om direktiv till utredaren. Dessa finns att tillgå på www.regeringen.se.

Johan Assarsson är idag regiondirektör i Västra Götaland och har en gedigen erfarenhet från vårdsektorn.

KONTAKT

David Winks

Pressekreterare hos Göran Hägglund

Fortsatt arbete för patientens ställning

Utredaren ska...

- A. föreslå hur vården kan ges på mer likvärdiga villkor,**
- B. föreslå hur patientens valmöjligheter i vården kan stärkas ytterligare,**
- C. föreslå hur patientens behov av stöd, råd och information bör hanteras inom ramen för vårdgarantin och det fria vårdvalet,**
- D. Föreslå hur kan man bättre fånga upp och dra lärdom av patientupplevelser för att utveckla verksamheten,**
- E. föreslå hur berörda myndigheter bör arbeta för att stärka patientens ställning,**
- F. föreslå hur informationsutbytet mellan patient och vårdgivare kan underlättas och utvecklas,**
- G. lämna förslag till en ny samlad patientlagstiftning.**

PATIENTLAG

Lagstiftning

- **Tidigare ansatser**

- HSU 2000
- Ansvarskommittén

Har inte hittat hela vägen fram till ett patientfokus

- **Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)**

- Skyldighet för landstingen att införa vårdvalssystem i primärvården
- Vårdgaranti
- Rätten till förnyad medicinsk bedömning

- **Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV)**

- **Patientsäkerhetslagen (2010:659)**

- **Patientdatalagen (2008:355) m.fl.**

Lagens syfte:

- **stärka och tydliggöra patientens ställning i hälso- och sjukvården, samt främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.**

Lagen behandlar frågor om bl.a.:

- **information och samtycke till hälso- och sjukvård (även för barn och vuxna beslutsoförmögna)**
- **delaktighet**
- **second opinion**
- **tillgänglighet**
- **val av utförare**
- **personuppgifter**
- **synpunkter, klagomål och patientsäkerhet**

Samtycke till hälso- och sjukvård

I patientlagen tydliggörs att hälso- och sjukvård *som huvudregel* inte får ges utan patientens samtycke, som

- kan lämnas muntligen, skriftligen eller genom att patienten på annat sätt visar att han eller hon samtycker till den aktuella åtgärden
- *undantag* ska regleras i lag, t.ex. tvångsvård, särskilda formkrav för samtycke m.m.

Information

I lagen tydliggörs

- vilken information patienten ska få om den egna vården och behandlingen,
- att patienten även ska få information om vårdgaranti och valmöjligheter inom och utom landet,
- att informationen ska anpassas till bl.a. ålder, mognad och erfarenhet,
- att den som ger information så långt det är möjligt ska försäkra sig om att mottagaren har förstått innehållet i och betydelsen av den lämnade informationen,
- att informationen ska lämnas skriftligen om mottagaren ber om det och
- att en önskan om att avstå från information ska respekteras.

Delaktighet

Patientens medverkan i den egna vården ska ske utifrån dennes önskningar och individuella förutsättningar.

Barn i hälso- och sjukvård

- Principen om *barnets bästa* förs in i patientlagen.
- Barnets inställning till vård ska klargöras och tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad.
- Barn ska få information enligt samma regler som gäller för vuxna – anpassad till ålder och mognad etc.
- Vårdnadshavares rätt att få information samt personalens möjlighet att i vissa fall neka vårdnadshavare information regleras i patientlagen.
- Lagen pekar på vikten av att personalen strävar efter att samverka med barnets vårdnadshavare.

Vuxna beslutsoförmögna

- **Vård som krävs för avvärjande av fara som akut hotar en person ska få ges även om samtycke ej kan inhämtas.**
- **Vård till vuxna beslutsoförmögna ska få ges utifrån en bedömning om vad som är bäst för patienten i det enskilda fallet (*regleras i patientlagen i avvaktan på annan utrednings förslag*)**

Second opinion

- **Patienter med livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom eller skada ska inom eller utom det egna landstinget få möjlighet till en second opinion.**
- **Om en second opinion leder till att patienten vill ha en annan behandling får detta prövas enligt reglerna om val av behandlingsalternativ.**

VAL AV ÖPPEN VÅRD ÖVER LANDSTINGSGRÄNSEN

Ökad valfrihet

- **Förslaget begränsat till öppen landstingsfinansierad vård.**
- **Ur ett patientperspektiv – ska underlätta för patienter som t.ex. arbetar i ett annat landsting eller är bosatta nära en landstingsgräns.**

forts.

- ***Patientlagen*** reglerar patientens möjlighet att få primärvård och öppen specialiserad vård inom eller utom det egna landstinget.
- ***HSL*** reglerar landstingens utökade ansvar att erbjuda öppen vård till patienter från andra landsting, på ***samma villkor*** som till de egna invånarna.
- ***Hemlandstinget*** ska ersätta vård i annat landsting.
- ***Hemlandstingets*** remissregler ska gälla.

Landsting	Remiss	Ej remiss	Landsting	Remiss	Ej remiss
Sthlm		X	Blekinge		X
Uppsala		X	Reg. Skåne		X
Sörmland		X	Halland		X
Östergötland		X	VGR		X
Jönköping		X	Värmland	X	
Kronoberg		X	Örebro	X	
Kalmar		X	Västmanland	X	
Dalarna	X		Gävleborg		X
Västernorrland		X	Jämtland	X	
Västerbotten	X		Norrbottn	X	
Gotland		X			

(Bygger på sammanställning av Sveriges Kommuner och Landsting 2012)

Utredningen vill åstadkomma

- **Ett enkelt och tydligt regelverk för öppen utomlänsvård**
- **Administrativt hanterbart**
- **Begripligt för patienter och personal**